

**«Жаңартылатын
энергия көздерін қолдау жөніндегі
қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС**

Қаржылық есептілік

*2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудитордың Аудиторлық есебімен*

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

Қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай туралы есеп	1
Жиынтық кіріс туралы есеп.....	2
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп	3
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп	4
Қаржылық есептілікке ескертпелер	5-29

«RSM Qazaqstan» ЖШС
050010, Қазақстан Республикасы
Алматы қ., Достық даңғ., 43
«D43» Бизнес орталығы, 302-кеңсе
Тел.: +7 727 339 87 78
www.rsm.kz

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ

«Жаңартылған энергия көздерін қолдану жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС
Қатысушыларына мен Басшылығына

Пікір

Біз «Жаңартылған энергия көздерін қолдану жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС -нің (бұдан әрі – «Компания») қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, әрі оған 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп, жиынтық кіріс туралы есеп, көрсетілген күні аяқталған жыл үшін капиталдағы өзгерістер туралы есеп және ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелеріне қысқаша шолуды қоса алғанда, қаржылық есептілікке жасалған ескертпелер жатады.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік барлық елеулі аспектілерде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы мен қаржылық нәтижелерін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дұрыс бейнелейді.

Пікірді білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз бұдан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің Кәсіпқой бухгалтерлер этикасының кодексіне (тәуелсіздіктің халықаралық стандарттарын қоса) (бұдан әрі – БХЭСК Кодексі) сәйкес Компанияға қатысты біз тәуелсізбіз және біз БХЭСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біз алынған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылады деп пайымдаймыз.

Қаржылық есептілікке қатысты басшылықтың және корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық осы қаржылық есептілікті дайындауға және оның ХҚЕС сәйкес шынайы ұсынылуына, сонымен қатар басшылықтың пікірінше алаяқтық немесе кателесуден болатын айтарлықтай бұрмалаушылықтары болмайтын қаржылық есептілікті дайындауға қажет болатын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігін дайындауын бақылауға жауапты.

«RSM Qazaqstan» ЖШС RSM қатысушыларының фирмалар желісінің мүшесі болып табылады. RSM желісіне қатысатын әрбір фирма тәуелсіз заңды тұлға болып табылады. RSM желісін Англия мен Уэльсте тіркелген RSM International Limited компаниясы басқарады.

Аудитордың қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан қаржылық есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қосатын аудиторлық есеп шығару болып табылады. Орынды сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ол Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит барысында елеулі бұрамалаушылықтар бар болған жағдайда олардың әрдайым анықталуының кепілдігі болып табылмайды. Бұрамалаушылықтар ықылассыз әрекеттердің немесе қателесудің нәтижесінде туындауы мүмкін. Егер бұрамалаушылықтар пайдаланушылардың қаржылық есептілік негізінде қабылдайтын экономикалық шешімдеріне жекеше немесе бірлесіп әсер ете алса, елеулі бұрамалаушылықтар болып есептеледі.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдау қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Бұған қоса, біз келесілерді орындаймыз:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз әрекеттер салдарынан елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелі қателесу салдарынан болатын елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айланып өту арқылы әрекеттер жасау кіруі мүмкін;
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдер әзірлей мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін зерделейміз, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жайында пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылық қызмет үздіксіздігі жорамалын қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде – Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыра алатынына елеулі күдік тудырты алатын оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар немесе жоқ екендігі жайлы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырымға келсек, біз аудиторлық есебімізді қаржылық есептіліктегі тиісті ақпарат ашуға назар аудартуымыз керек, немесе ақпарат тиісті түрде ашылмаған болса, пікірімізде ескертпе жасаймыз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есебіміздің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайды, келешек оқиғалар немесе жағдайлар Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылуына әкелуі мүмкін;
- қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымын және мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ қаржылық есептілікте оның негізі болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілуінің қамтамасыз етілуін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалармен ақпараттық әрекеттесуді жүзеге асырып, оларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері жөніндегі, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

Аудит нәтижелері бойынша осы тәуелсіз аудитордың есептілігін шығаруға аудитті жүргізуге жауапты серіктес, – Айсулу Нарбаева.

ТОО "RSM Qazaqstan"

Айсулу Нарбаева
Аудитор /Бас директор
«RSM Qazaqstan» ЖШС

Аудитордың біліктілік куәлігі
1994 жылғы 21 қазандағы
№ 0000137

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің
Ішкі мемлекеттік аудит комитеті 2019 жылғы 24
желтоқсанда берген № 19024411 Қазақстан
Республикасының аумағында аудиторлық
қызметпен айналысуға мемлекеттік лицензия

050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.
Достық даңғ., 43, «D43» бизнес-орталығы, 302-кеңсе

2023 жылғы 22 маусым

«RSM Qazaqstan» ЖШС RSM қатысушыларының фирмалар желісінің мүшесі болып табылады. RSM желісіне қатысатын әрбір фирма тәуелсіз заңды тұлға болып табылады. RSM желісін Англия мен Уэльсте тіркелген RSM International Limited компаниясы басқарады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметтер бойынша

Мың теңгемен	Ескертпе	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Активтер			
Айналымнан тыс активтер			
Негізгі құралдар		30.367	27.567
Материалдық емес активтер		14.275	14.836
Кейінге қалдырылған салық активі	13	358.831	234.733
Өзге ұзақ мерзімді активтер		122.146	-
		525.619	277.136
Ағымдағы активтер			
Қорлар		10.545	155.465
Сауда дебиторлық берешегі	5	28.012.532	25.777.422
Өтелетін ҚҚС		773.123	-
Өзге қаржы активтері	6	-	5.151.507
Берілген аванстар		-	983
Өзге ағымдағы активтер		50.353	15.875
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	7	58.564.899	38.847.799
		87.411.452	69.949.051
Активтер жиыны		87.937.071	70.226.187
Капитал және міндеттемелер			
Капитал			
Жарғылық капитал	8	100.000	100.000
Бөлінбеген пайда		48.055.902	37.021.790
		48.155.902	37.121.790
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Мемлекеттік субсидиялар		107.778	7.846
		107.778	7.846
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Сауда кредиторлық берешек	9	39.460.888	31.602.053
Мемлекеттік субсидиялар, ағымдағы бөлім		2.942	2.942
Төленуге тиісті ҚҚС		-	1.139.071
Табыс салығынан басқа, өзге салықтар бойынша берешек		20.686	8.501
Корпоративтік табыс салығы бойынша берешек		112.633	261.182
Өзге де ағымдағы міндеттемелер		76.242	82.802
		39.673.391	33.096.551
Міндеттемелер жиыны		39.781.169	33.104.397
Капитал мен міндеттемелер жиыны		87.937.071	70.226.187

5 беттен 29 бетке дейінгі беттердегі есептік саясат пен түсіндірме ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Бас бухгалтер

Найиш
Г.К. Нашибева

Сираева
Г.В. Сираева

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Ескертпе	2022 жыл	2021 жыл
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	10	234.397.104	215.913.384
Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	11	(222.735.476)	(195.940.438)
Жалпы пайда		11.661.628	19.972.946
Жалпы және әкімшілік шығыстар	12	(578.327)	(407.200)
Қаржылық кірістер	6, 7	5.297.504	2.194.275
Қаржылық шығыстар		(6.519)	(11.236)
Өзге де кірістер		237.497	81.625
Өзге де шығыстар		—	(29)
Күтілетін кредиттік шығындар үшін резервті есептеу		(610.358)	(407.931)
Салық салуға дейінгі пайда		16.001.425	21.422.450
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	13	(3.117.165)	(4.035.022)
Бір жылдағы таза пайда		12.884.260	17.387.428
Өзге де жиынтық табыс		—	—
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны		12.884.260	17.387.428

5 беттен 29 бетке дейінгі беттердегі есептік саясат пен түсіндірме ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Бас бухгалтер

Г.К. Намбаева

Г.В. Сираева

АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Ескертпе	2022 жыл	2021 жыл
Операциялық қызмет			
Салық салынғанға дейінгі кіріс		16.001.425	21.422.450
Салық салынатын салықтың пайдасы таза ақшалай ағындардың салыстырмалы салмағы			
Тозу және амортизация	12	13.351	12.812
Қолданылмаған демалыс пен бонустар бойынша резервін есептеу		107.952	58.099
Күтілетін кредиттік шығындар резервін есептеу		610.358	407.931
Негізгі құралдар шығуынан түсетін кіріс		-	(6.379)
Қаржылық кіріс	6,7	(5.297.504)	(2.194.275)
Айналым капиталына түзетулер			
Қорлардағы өзгеріс		144.920	(100.441)
Сауда дебиторлық берешегіндегі өзгеріс		(2.822.445)	(8.892.151)
Берілген аванстардағы өзгеріс		983	1.254.511
Өзге ұзақ мерзімді активтердегі өзгеріс		-	-
Өтеуге және басқа салықтарға ҚҚС-тағы өзгеріс		(773.123)	6.999
Өзге ағымдағы активтердегі өзгеріс		(46.069)	176.234
Сауда кредиторлық берешегіндегі өзгеріс		7.858.836	4.632.855
Кейінге қалдырылған кірістердегі өзгеріс		-	(2.943)
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар бойынша берешектегі өзгеріс		(1.126.886)	1.138.752
Өзге ағымдағы міндеттемелердегі өзгеріс		(136.727)	(68.541)
		14.535.071	17.845.913
Төленген корпоративтік табыс салығы		(2.710.956)	(3.284.068)
Алынған пайыздар		4.126.974	774.259
Операциялық қызметтен алынған таза ақша ағындары		15.951.089	15.336.104
Инвестициялық қызмет			
Депозиттерді алу		33.029.809	51.628.554
Депозиттік шоттарды толықтыру		(27.386.627)	(42.420.075)
Негізгі құралдарды сатудан түсетін түсімдер		-	6.407
Негізгі құралдарды сатып алу		(11.780)	(3.364)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(3.810)	(1.634)
Инвестициялық қызметтен алынған таза ақша ағындары		5.627.592	9.209.888
Қаржылық қызметі			
Дивидендтер төлеу	8	(1.850.148)	-
Қаржылық қызметінде пайдаланылған таза ақша ағындары		(1.850.148)	-
Ақша қаражаттары және олардың баламаларындағы таза өзгеріс		19.728.533	24.545.992
Ақша қаражаттары және олардың баламаларына күтілетін кредиттік шығындарға резервті есептеудің әсері		(11.433)	(22.214)
1 қаңтардағы ақша қаражаттары және олардың баламалары		38.847.799	14.324.021
31 желтоқсандағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	7	58.564.899	38.847.799

5 беттен 29 бетке дейінгі беттердегі есептік саясат пен түсіндірме ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

* Сыйақылар бойынша пайыздар 678.856 мың теңге мөлдіріне төлем көзінен ұсталған КТС шегеріліп алынды

Бас директор

Бас бухгалтер

Г.К. Натибаева

Г.В. Сураева

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

<i>Мың теңгемен</i>	Жарғылық капитал	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2021 жылғы 1 қаңтарға	100.000	19.634.362	19.734.362
Жыл ішіндегі пайда	-	17.387.428	17.387.428
Жиынтық табыс жиыны	-	17.387.428	17.387.428
2021 жылғы 31 желтоқсанға арналған	100.000	37.021.790	37.121.790
Жыл ішіндегі пайда	-	12.884.260	12.884.260
Жиынтық табыс жиыны	-	12.884.260	12.884.260
Дивидендтер төлеу (<i>Ескертпе 8</i>)	-	(1.850.148)	(1.850.148)
2022 жылғы 31 желтоқсанға арналған	100.000	48.055.902	48.155.902

5 беттен 29 бетке дейінгі беттердегі есептік саясат пен түсіндірме ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Налибаева Г.К.

Бас бухгалтер

Сираева Г.В.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Жаңартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі – «Компания» немесе «ҚЕАО») «Қазақстан Республикасының жаңартылатын энергия көздерінің пайдаланылуын қолдау мәселелері жөніндегі кейбір заңнамалық актілерге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 4 шілдедегі № 128-V Заңына (бұдан әрі - «Жаңартылатын энергия көздері туралы заң»), сондай-ақ 2013 жылғы 12 тамыздағы «Электр желілерін басқару жөніндегі қазақстандық компания» АҚ (бұдан әрі – «КЕГОС»АҚ) Директорлар кеңесінің шешіміне сәйкес 2013 жылғы 27 тамызда құрылды.

"Жаңартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің кейбір мәселелері туралы "Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 30 қарашадағы № 858 қаулысының және тиісті қабылдау-тапсыру актісінің (2022 жылғы 22 ақпандағы) негізінде Компанияның жарғылық капиталына қатысудың 100% мемлекеттік үлесін иелену және пайдалану құқығы Қазақстан Республикасының Энергетика Министрлігіне берілді.

2022 жылғы 14 маусымда Компания қатысушының ауысуына байланысты Астана қаласы Әділет департаментінің Алматы аудандық Әділет басқармасында қайта тіркеуден өтті.

Қызметтің негізгі түрлері:

- Тұтынушыға электр энергиясын сату (ЖЭК пайдалану объектілері өндірген және электр желілеріне берілген электр энергиясын, Қазақстан Республикасының біртұтас электр энергетикалық жүйесін орталықтандырылған сатып алу және сату);
- Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету;

Компанияның бас кеңсесі мына мекенжайда орналасқан: Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қ., Тәуелсіздік даңғылы, 59.

Компанияның 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезеңдегі қоса беріліп отырған қаржылық есептілігін компанияның Бас директоры және Бас бухгалтері 2023 жылғы 22 маусым шығаруға мақұлдады.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗДЕРІ

Компанияның қаржылық есептілігі халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі Кеңес («ХҚЕС жөніндегі Кеңес») бекіткен редакцияда халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес дайындалды.

Осы қаржылық есептілік әділ күн бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтерін қоспағанда, тарихи күн бойынша бағалау қағидатына сәйкес дайындалды. Қаржылық есептілік теңгемен ұсынылды, ал өзге көрсетілген жағдайларды қоспағанда, барлық сомалар бүтін мыңға дейін дөңгелетілді.

Компания өзінің қаржылық есептілігін компания қызметінің үздіксіздігі туралы болжамға сүйене отырып дайындады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Компания алғаш рет қолданған жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге түсіндірмелер мен түзетулер

Қаржылық есептілікті жасау кезінде қабылданған есепке алу саясаты 2022 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген қабылданған жаңа стандарттарды қоспағанда, 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Компанияның қаржылық есептілігін жасау кезінде қолданылған саясатқа сәйкес келеді. Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енген қандай да бір басқа стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданбаған.

Компания есепті жыл ішінде 2022 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген мынадай жаңа және қайта қаралған стандарттарды қабылдады:

- ХҚЕС (IFRS) 3-ке түзетулер - «Тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер»;
- ХБЕС (IAS) 16-ға түзетулер - «Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейін түсімдер»;
- ХБЕС (IAS) 37-ге түзетулер - «Ауыртпалықты шарттар - шартты орындауға арналған шығындар»;
- ХҚЕС (IFRS) 1-ге түзетулер «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын бірінші қолдану» түзету - Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарын алғаш рет қолданатын еншілес ұйым;
- ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзету «Қаржы құралдары» - Қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылған жағдайда «10% тест» жүргізу кезіндегі комиссиялық сыйақы.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Компания алғаш рет қолданған жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге түсіндірмелер мен түзетулер (жалғасы)

ХБЕС (IAS) 16-ға түзетулер - «Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейін түсімдер»;
2021 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі кеңес «Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер» құжатын шығарды, ол ұйымдарға негізгі құралдар объектісінің бастапқы құнынан осы объектіні орналасқан жеріне дейін жеткізу және оны басқару ниетіне сәйкес пайдалану үшін талап етілетін жағдайға келтіру процесінде өндірілген бұйымдарды сатудан түсетін қандай да бір түсімдерді шегеруге тыйым салады. Оның орнына ұйым мұндай бұйымдарды сатудан түсетін түсімдерді, сондай-ақ осы бұйымдарды өндіру құнын пайда немесе залал құрамында таниды.

Осы түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ұйым осы түзетулерді алғаш рет қолданатын қаржылық есептілікте ұсынылған кезеңнің ең ертерегі басталған (немесе одан кейін) күні пайдалану үшін қолжетімді болған негізгі құралдардың объектілеріне ретроспективті түрде қолданылуға тиіс. Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпеді..

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» түзету-қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылған жағдайда «10% тест» өткізу кезінде комиссиялық сыйақы

2018-2020 жылдардағы ХҚЕС жыл сайынғы жетілдіру процесі шеңберінде ХҚЕС жөніндегі кеңес ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзету шығарды. Түзетуде комиссиялық сыйақының сомасы түсіндіріледі, ұйым жаңа немесе түрлендірілген қаржылық міндеттеменің шарттары бастапқы қаржылық міндеттеменің шарттарынан айтарлықтай өзгеше болып табылатындығын бағалау кезінде ескереді. Мұндай сомаларға басқа тараптың атынан кредитор немесе қарыз алушы төлеген немесе алған комиссиялық сыйақыны қоса алғанда, белгілі бір кредитор мен қарыз алушы арасында төленген немесе алынған комиссиялық сыйақылар ғана жатады. Ұйым осы түзетуді алғаш рет қолданатын жылдық есепті кезеңнің басталу күніне (немесе одан кейін) өзгертілген немесе ауыстырылған қаржылық міндеттемелерге қатысты осы түзетуді қолдануға тиіс.

Бұл түзету Компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ, Басшылық ХҚЕС (IFRS) 3, ХБЕС (IAS) 37, ХҚЕС (IFRS) 1 Түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне қолданылмайды деп есептейді.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС стандарттар

Төменде Компанияның қаржылық есептілігі шығарылған күні әлі күшіне енбеген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер келтіріледі. Компания осы стандарттарды, түзетулер мен түсініктемелерді, егер қолданылса, олар күшіне енген күннен бастап қолдануға ниетті.

- ХҚЕС (IFRS)17 «Сактандыру шарттары»;
- ХБЕС(IAS) 1 Түзетулер - «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу»;
- ХБЕС (IAS) 8 Түзетулер - «Бухгалтерлік бағаларды анықтау»;
- ХБЕС(IAS) 1-ге Түзетулер және ХҚЕС -ті қолдану бойынша № 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер - «Есеп саясаты туралы ақпаратты ашу»;
- ХБЕС (IAS) 12-ге Түзетулер - «Бір операция нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелерге байланысты кейінге қалдырылған салық салу».

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС стандарттар (жалғасы)

Түзетулер ең ерте ұсынылған салыстырмалы кезеңнің басында немесе осы күннен кейін болатын операцияларға қолданылуы тиіс. Бұдан басқа, ең ерте ұсынылған салыстырмалы кезеңнің басында кейінге қалдырылған салық активі (жеткілікті салық салынатын пайда болған жағдайда) және кейінге қалдырылған салық міндеттемесі жалға алуға және пайдаланудан шығару жөніндегі міндеттемелерге байланысты барлық шегерілетін және салық салынатын уақытша айырмаларға қатысты танылуға тиіс. Түзетулер 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Қазіргі уақытта Компания осы түзетулердің ықтимал әсерін талдап жатыр.

Басшылық ХҚЕС (IFRS) 17 «Сактандыру шарттары» Компанияның қаржылық есептілігіне қолданылмайды деп санайды.

Активтер мен міндеттемелерді айналымды/қысқа мерзімді және айналымнан тыс/ұзақ мерзімдіге жіктеу

Қаржы жағдайы туралы есепте Компания активтер мен міндеттемелерді оларды айналымды/қысқа мерзімді және айналымнан тыс/ұзақ мерзімді жіктеу негізінде ұсынады. Актив айналымды, егер:

- егер оны іске асыру көзделсе немесе ол әдеттегі операциялық цикл шеңберінде сатуға немесе тұтынуға арналған болса;
- ол негізінен сауда мақсаттарына арналған;
- оны есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде іске асыру болжанса; немесе
- есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде оны айырбастауға немесе міндеттемелерді өтеу үшін пайдалануға шектеулер болған жағдайларды қоспағанда, ол ақша қаражатын немесе олардың баламаларын білдіреді.

Барлық өзге активтер айналымнан тыс активтер ретінде жіктеледі.

Міндеттеме қысқамерзімді, егер:

- оны кәдімгі операциялық цикл шеңберінде өтеу көзделеді;
- егер ол негізінен сауда мақсаттары үшін ұсталса;
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде өтелуге тиіс болса; немесе
- егер компанияның есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде міндеттемені өтеуді кейінге қалдыруға сөзсіз құқығы болмаса.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Әділ құнды бағалау

Компания әрбір есепті күнге әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері сияқты қаржы құралдарын бағалайды. Әділ құн бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында әдеттегі тәртіппен жасалатын мәміле шеңберінде активті сатқаны үшін алынатын немесе міндеттемені бергені үшін төленетін баға болып табылады. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру бойынша мәміле жасалатынын болжайды:

- не осы актив немесе міндеттеме үшін негізгі нарықта; немесе
- не негізгі нарық болмаған жағдайда, осы актив немесе міндеттеме үшін неғұрлым қолайлы нарықта жүзеге асырылады.

Компания негізгі немесе ең қолайлы нарыққа қол жеткізе алуы керек. Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарыққа қатысушылар активтің немесе міндеттеменің бағасын айқындау кезінде пайдаланатын жол берулерді пайдалана отырып бағаланады, бұл ретте нарыққа қатысушылар өздерінің үздік мүдделерінде әрекет етеді деп болжанады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржы құралдары-бастапқы тану және кейінгі бағалау (жалғасы)

Қаржылық активтер (жалғасы)

Бастапқы тану және бағалау (жалғасы)

Егер жоғарыда көрсетілген критерийлердің ең болмағанда біреуі сақталмаса, қаржылық актив әділ құн бойынша өлшенеді.

Компанияның амортизацияланған құны бойынша есепке алынбайтын қаржы активтері әділ құны бойынша есепке алынады.

Егер екі өлшем сақталса, қаржылық актив басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша ескеріледі:

- 1) бизнес-модельдің мақсаты қаржы активін барлық шарттық ақша ағындарын алу үшін де, қаржы активін сату арқылы да ұстап қалу болып табылады; және
- 2) шарттық ақша ағындары тек пайыздық сыйақы және негізгі қарыз бойынша төлемдермен ұсынылған. Сыйақы дегеніміз-ақшаның уақытша құны үшін төлем және белгілі бір уақыт кезеңінде өтеуге байланысты негізгі қарызға байланысты несиелік тәуекел.

Компания қаржылық активтерді амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін жағдайларды қоспағанда, кіріс немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескереді.

Кейінгі бағалау

Кейіннен қаржы активтері амортизацияланған немесе әділ құны бойынша басқа жиынтық кіріс арқылы немесе қаржы активтерін басқару жөніндегі Компанияның бизнес-моделін негізге ала отырып, кіріс немесе шығын арқылы бағаланады. Бизнес-модельді компания басшылығы анықтайды.

Тануды тоқтату

Қаржылық актив (немесе қолданылатын жерде – қаржылық активтің бір бөлігі немесе ұқсас қаржылық активтер тобының бір бөлігі), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталды;
- Компания активтен ақша ағындарын алуға өз құқықтарын берді не «транзиттік» келісім бойынша толық көлемде және елеулі кідіріссіз алынатын ақша ағындарын үшінші тарапқа төлеу жөнінде өзіне міндеттеме алды; және не (а) Компания активтен түсетін барлық тәуекелдер мен кірісті іс жүзінде берді; не (б) Компания алған ақша ағындарын үшінші тарапқа толық көлемде және елеулі кідіріссіз төлеуге міндеттенді. активтің барлық тәуекелдері мен пайдасын сақтамайды, бірақ осы активті бақылауды тапсырды.

Егер Компания активтен ақша ағындарын алуға өзінің барлық құқықтарын берсе немесе транзиттік келісім жасаса, ол меншік құқығымен байланысты тәуекелдер мен кірісті сақтағанын және егер солай болса, қандай көлемде сақтағанын бағалайды. Егер Компания активтен түсетін барлық тәуекелдер мен кірісті тапсырмаса, бірақ өзінде сақтамаса, сондай-ақ активті бақылауды тапсырмаса, жаңа актив Компания берілген активке өзінің қатысуын жалғастыратын дәрежеде танылады. Бұл жағдайда Компания тиісті міндеттемені де мойындайды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме компания сақтаған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады.

Берілген актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайтын жалғасып жатқан қатысу мынадай шамалардың ең азы бойынша танылады: активтің бастапқы баланстық құны немесе төленуі компаниядан талап етілуі мүмкін ең жоғары сома.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржы құралдары-бастапқы тану және кейінгі бағалау (жалғасы)

Қаржылық активтер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік шығындарды тану

Компания амортизацияланған құны бойынша және әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резервін, егер кредиттік залал бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай ұлғайған болса, барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада басқа жиынтық кіріс арқылы таниды. Компания басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активінің баланстық құнын төмендетпейді, басқа жиынтық кіріс құрамында бағалау резервін таниды.

Қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай ұлғайғанын айқындау кезінде Компания күтілетін кредиттік шығындар сомасының өзгеруіне емес, кредиттік құралдың қолданылу мерзімі ішінде дефолт туындау тәуекелінің өзгеруіне бағдарланады.

Егер қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша ағындарының талаптары қайта қаралса немесе өзгертілсе және қаржы активін тану тоқтатылмаса, Компания қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өзгергенін салыстыру арқылы бағалайды:

- 1) есепті күнгі жағдай бойынша дефолт туындау тәуекелін бағалау (түрлендірілген шарттық талаптар негізінде);
- 2) бастапқы тану кезінде дефолт туындау тәуекелін бағалау (бастапқы өзгертілмеген шарттық талаптар негізінде).

Егер кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болмаса, Компания қаржылық актив бойынша шығындарға арналған бағалау резервін, мыналарды қоспағанда, күтілетін 12 айлық кредиттік залалдарға тең сомада таниды:

- 1) сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері;
- 2) 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ХҚЕС (IFRS) қолдану саласына жататын операциялар салдарынан туындайтын шарт бойынша сауда дебиторлық берешегін немесе активтерін; және
- 3) жалдау бойынша дебиторлық берешек.

1) - 3) - тармақтарда көрсетілген қаржы активтері бойынша Компания бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар сомасында залалдарға арналған резервті бағалайды.

Егер алдыңғы есепті кезеңде Компания бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада қаржы құралы бойынша залалдарға бағалау резервін бағаласа, бірақ ағымдағы есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы жоқ екенін айқындаса, онда ағымдағы есепті күні Компания күтілетін 12 айлық кредиттік залалға тең сомада шығындарға бағалау резервін бағалауы тиіс.

Компания есепті күнгі жағдай бойынша күтілетін кредиттік шығындар сомасына дейін залалға бағалау резервін түзету үшін қажетті соманы құнсызданудан түскен кіріс немесе шығын ретінде таниды.

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер бойынша Компания бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар бастапқы тану кезінде есеп айырысу ақша ағындарына енгізілген күтілетін кредиттік шығындар шамасынан аз болса да, құнсызданудан болатын залалды қалпына келтіру ретінде бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындардың қолайлы өзгерістерін таниды.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау

Компания күтілетін кредиттік шығындарды қаржы құралы бойынша көрсететін тәсілмен бағалайды:

- 1) ықтимал нәтижелер диапазонын бағалау арқылы анықталған объективті және ықтималдықпен өлшенген сома;
- 2) ақшаның уақытша құны;
- 3) өткен оқиғалар, ағымдағы жағдайлар және есепті күнге қолжетімді болжанатын болашақ экономикалық жағдайлар туралы негізделген және расталатын ақпарат.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржы құралдары-бастапқы тану және кейінгі бағалау (жалғасы)

Қаржылық активтер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау (жалғасы)

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау кезінде қаралатын ең жоғары кезең – бұл Компания кредиттік тәуекелге ұшыраған шарт бойынша ең жоғары кезең (ұзартуға арналған опциондарды ескере отырып).

Қарызды да, қарыздарды беру жөніндегі міндеттеменің пайдаланылмаған компонентін де қамтитын қаржы құралдары бойынша шартта көзделген компанияның қарызды өтеуді талап ету және қарыздарды беру жөніндегі міндеттеменің пайдаланылмаған компонентін жою мүмкіндігі компанияның хабарлама берудің шарттық мерзімімен кредиттік шығындар тәуекеліне ұшырауын шектемейді. Осындай қаржы құралдары бойынша Компания кредиттік тәуекелге ұшыраудың барлық кезеңі үшін кредиттік шығындарды бағалайды және күтілетін кредиттік шығындар компанияның кредиттік тәуекелдерді басқару жөніндегі қызметінің нәтижесінде, тіпті мұндай кезең шарт бойынша ең жоғары кезеңнен асып кетсе де, төмендемейтін болады.

Бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюына байланысты бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындарды тану мақсатына қол жеткізу үшін топтық негізде, мысалы, қаржы құралдарының тобы немесе кіші тобы бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюын көрсететін ақпаратты талдау арқылы кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюын бағалау қажет болуы мүмкін. Бұл компанияның кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы жағдайында, тіпті жекелеген құрал деңгейінде кредиттік тәуекелдің осындай елеулі ұлғаюын растау әлі қол жетімсіз болса да, бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындарды тану мақсатына қол жеткізуіне кепілдік береді.

Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

Бастапқы тану кезінде қаржылық міндеттемелер тиісінше кіріс немесе шығын, кредиттер мен қарыз алу арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер немесе тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралдары ретінде айқындалған туынды құралдар ретінде жіктеледі.

Қаржылық міндеттемелер бастапқыда қарыз, кредит және кредиторлық берешек жағдайында мәміле бойынша олармен тікелей байланысты шығындар шегеріле отырып, әділ құн бойынша танылады.

Компанияның қаржылық міндеттемелеріне сауда кредиторлық берешек кіреді.

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді кейіннен бағалау олардың мынадай түрде жіктелуіне байланысты болады:

Сауда кредиторлық берешек

Сауда кредиторлық берешек бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

Тануды тоқтату

Егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса немесе оның қолданылу мерзімі өтіп кетсе, қаржылық міндеттемені тану тоқтатылады. Егер қолда бар қаржылық міндеттеме сол кредитордың алдындағы басқа міндеттеменен айтарлықтай ерекшеленетін шарттармен ауыстырылса немесе егер қолда бар міндеттеменің шарттары айтарлықтай өзгерсе, мұндай ауыстыру немесе өзгерістер бастапқы міндеттемені танудың тоқтатылуы және жаңа міндеттемені танудың басталуы ретінде ескеріледі, ал олардың баланстық құнындағы айырма жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті күнге қайта қаралады және кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын кірісқа қол жеткізу екіталай деп бағаланатын дәрежеде төмендетіледі. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге қайта қаралады және болашақ салық салынатын кіріс кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беретіндігінің елеулі ықтималдығы кіріс болатын дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері актив іске асырылатын және міндеттеме есепті күнгі жағдай бойынша қабылданған немесе іс жүзінде қабылданған салық мөлшерлемелері (және салық заңнамасы) негізінде өтелетін есепті жылы қолданылатын салық мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Кірістің немесе залалдың құрамында танылмаған баптарға жататын кейінге қалдырылған салық та кірістің немесе залалдың құрамында танылмайды. Кейінге қалдырылған салықтардың баптары олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес не өзге жиынтық табыстың құрамында не тікелей капиталда танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, егер ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алудың заңды түрде бекітілген құқығы болса және кейінге қалдырылған салықтар сол салық салынатын компанияға және салық органына қатысты болса, бір-біріне қарсы есептеледі.

Шартты міндеттемелер мен шартты активтер

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте танылмайды, бұл ретте оларды өтеуге байланысты ресурстардың шығуы екіталай болып табылған жағдайларды қоспағанда, олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

Шартты активтер қаржылық есептілікте танылмайды, бұл ретте олармен байланысты экономикалық кірісті алу ықтимал болған жағдайларда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ РҰҚСАТ ЕТУЛЕР

Компанияның қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан табыс, шығыстар, активтер мен міндеттемелер сомаларының есептілігінде ұсынылатын, сондай-ақ шартты міндеттемелер мен активтер туралы ақпаратты ашуға әсер ететін пайымдау шығаруды және бағалау мәндері мен есепті кезеңнің соңындағы жол берулерді айқындауды талап етеді. Алайда, осы жол берулерге және бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік болашақта оларға қатысты осындай жол берулер мен бағалаулар қабылданатын активтің немесе міндеттеменің баланстық құнына елеулі түзетулерді талап етуі мүмкін нәтижелерге алып келуі мүмкін.

Бағалау мәндері және рұқсат етулер

Келесі қаржы жылы ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын елеулі түзетулерге себеп болуы мүмкін есепті күнгі бағалаулардағы болашақ туралы негізгі жол берулер мен белгісіздіктің өзге де негізгі көздері төменде қаралады. Компанияның болжамдары мен бағалау мәндері қаржылық есептілікті дайындау кезінде қол жеткізген бастапқы деректерге негізделген. Алайда, қазіргі жағдайлар мен болашаққа қатысты болжамдар нарықтық өзгерістерге немесе компанияның бақылауынан тыс жағдайларға байланысты өзгеруі мүмкін. Мұндай өзгерістер болжамдарда олар орын алған кезде көрсетіледі.

Салықтар

Күрделі салық заңнамасын, сондай-ақ болашақ салық салынатын кірісті алудың сомалары мен мерзімдерін түсіндіруге қатысты белгісіздік бар. Компанияның халықаралық операцияларының едәуір алуан түрлілігін, сондай-ақ шарттық қатынастардың ұзақ мерзімді сипаты мен күрделілігін ескере отырып, нақты нәтижелер мен қабылданған жол берулер арасында туындайтын айырма немесе осындай жол берулердің болашақтағы өзгерістері есептілікте көрсетілген шығыстар сомасының болашақтағы түзетулеріне немесе табыс салығы бойынша үнемдеуге әкеп соғуы мүмкін. Негізделген болжамдарға сүйене отырып, Компания салықтық тексерулердің ықтимал салдары үшін резервтер жасайды. Мұндай резервтердің мөлшері әртүрлі факторларға, мысалы, алдыңғы тексерулердің нәтижелеріне және салық төлеуші мен тиісті салық органының салық заңнамасын әртүрлі түсіндірулеріне байланысты.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ РҰҚСАТ ЕТУЛЕР (жалғасы)

Салықтар (жалғасы)

Түсіндірудегі осындай айырмашылықтар тиісті компания тіркелген елдегі басым жағдайларға байланысты сұрақтардың үлкен саны бойынша туындауы мүмкін.

Компания салық заңнамасына байланысты сот ісін жүргізудің кіріс болуын және ақшаның одан әрі кетуін екіталай деп бағалайтындықтан, шартты міндеттеме мойындалмады.

Кейінге қалдырылған салық активтері оған қарсы салық шығындары есепке жатқызылуы мүмкін салық салынатын кірісті алу ықтимал болатын шамада барлық пайдаланылмаған салық шығындары бойынша танылады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылуы мүмкін кейінге қалдырылған салық активтерінің сомасын айқындау үшін болашақ салық салынатын кірісті алудың ықтимал мерзімдері мен шамасы, сондай-ақ салықтық жоспарлау стратегиясы негізінде басшылықтың елеулі ұйғарымы қажет.

ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сатып алу және сату шарттарындағы компанияның рөлі

Жаңартылатын энергия көздері секторын (бұдан әрі – «ЖЭК») дамытуға жағдай жасау мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі ЖЭК объектілері өндіретін электр энергиясын бірыңғай сатып алушы – ҚЕАО орталықтандырылған сатып алуды енгізуге негізделген мемлекеттік қолдау механизмін қабылдады. ҚЕАО қызметі «Жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен реттеледі.

ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сатып алу және сату шарттарын талдағаннан кейін компания басшылығы компания ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын бір уақытта бақылауға алады және оны сатып алушыларға береді деген айтарлықтай пікір білдірді. Компания басшылығы сатып алушылар компанияны ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сату шартын орындау үшін негізгі жауапкершілікті тарап ретінде қарастырады деп санайды.

Бұдан басқа, ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сатып алу шартын компания 15-20 жыл мерзімге жасайды, бұл ретте электр энергиясын сату шартын сатып алушылармен бір жыл мерзімге жасасады.

Осылайша, Компания Басшылығы компанияның ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сату шарттарында принципал болып табылатынын және компания түсімді ол алуды күтетін өтеудің жалпы сомасында танытынын анықтады.

Шарт бойынша дебиторлық берешек пен активтер бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резерві

Компания дебиторлық берешек пен шарт бойынша активтер бойынша ОКУ есептеу үшін бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланады. Бағалау резервтерінің мөлшерлемелері шығындардың туындауының ұқсас сипаттамалары бар (яғни географиялық өңір, өнім түрі, сатып алушылардың типі мен рейтингі, аккредитивтер және кредиттік тәуекелдерді сақтандырудың басқа да нысандары арқылы қамтамасыз ету бойынша) әртүрлі клиенттік сегменттердің топтары үшін төлемнің мерзімі өткен күндерінің санына байланысты белгіленеді.

Бастапқыда бағалау резервтерінің матрицасы өткен кезеңдерде дефолттардың кіріс болуының бақыланатын деректеріне негізделген. Компания болжамды ақпаратты ескере отырып, несиелік шығындардың бұрынғы тәжірибесін түзету үшін матрицаны жаңартады. Әрбір есепті күні алдыңғы кезеңдердегі дефолт деңгейі туралы бақыланатын деректер жаңартылады және болжамды бағалардың өзгерістері талданады.

Дефолттың тарихи бақыланатын деңгейлері, болжамды экономикалық жағдайлар мен ОКУ арасындағы байланысты бағалау айтарлықтай есептелген бағалау болып табылады ОКУ мәні жағдайлардың өзгеруіне және болжамды экономикалық жағдайларға сезімтал. Компанияның несиелік шығындарының бұрынғы тәжірибесі және экономикалық жағдайлардың болжамы болашақта сатып алушының нақты дефолты үшін индикативті болмауы мүмкін.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ РҰҚСАТ ЕТУЛЕР (жалғасы)

ЖЭК электр энергиясын сатып алуға арналған шарттарда жалдау компонентін айқындау

Компания жаңартылатын энергия көздерін пайдаланатын электр станцияларында өндірілген электр энергиясын сатып алудың ұзақ мерзімді шарттарын (бұдан әрі – «ЖЭК электр станциялары») жасасты. Осы шарттар бойынша Компания сатып алу шарттарының қолданылуының 15-20 жылдық кезеңі ретінде айқындалған пайдалану мерзімі ішінде ЖЭК электр станциясын пайдаланудан іс жүзінде барлық экономикалық кірісті алуға құқылы. Компания осы ЖЭК электр станцияларында өндірілген электр энергиясының барлық көлемін сатып алады. ЖЭК электр энергиясын сатып алу шарттары ЖЭК электр станциясында өндірілген электр энергиясының әрбір кВт/сағ үшін теңгемен тіркелген тарифтерді көздейді.

Осылайша, компания басшылығы ЖЭК электр энергиясын сатып алу шарттарының ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес жалдау құрамдауышын қамтитынын анықтады. Алайда, компания басшылығы әрбір нақты электр станциясында өндірілетін өндіріс көлемінің жоғары ауытқуына байланысты электр энергиясының көлемін сенімді бағалай алмайды, өйткені ЖЭК бизнесінің сипаты көбінесе ауа-райы жағдайлары сияқты сыртқы факторларға байланысты болады. Тиісінше, компания басшылығы жалдау бойынша міндеттемелерді сенімді және сенімді бағалай алмады және, тиісінше, активті пайдалану құқығы түрінде.

5. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

<i>мың теңгемен</i>	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Сауда дебиторлық берешек	29.726.028	26.903.583
Минус: күтілетін кредиттік шығындарға резерв	(1.713.496)	(1.126.161)
Жалпы сома	28.012.532	25.777.422

Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтің қозғалысы былайша берілген:

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға	1.126.161	713.217
Резервті есептеу	1.570.351	2.142.553
Қалпына келтіру	(983.016)	(1.729.609)
31 желтоқсанға	1.713.496	1.126.161

2022 жылғы 31 желтоқсандағы және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның сауда дебиторлық берешегі ЖЭК объектілері өндірген электр энергиясын сатқаны үшін дебиторлық берешекті және электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі қызметтерді көрсеткені үшін дебиторлық берешекті қамтыды және теңгемен көрсетілді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

5. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (жалғасы)

Туындау мерзімдері бойынша сауда дебиторлық берешегін талдау мынадай түрде берілген:

Мың теңгемен	Жалпы сома	Сауда дебиторлық берешегі			
		Ағымдағы	Просрочка платежей		
			31-60 күн	61-90 күн	90 күннен астам
31 желтоқсан 2022 жыл					
Күтілетін кредиттік шығындар пайызы		0.42%	5.75%	16.03%	60.80%
Дефолт кезіндегі есептік жалпы баланстық құны	29.726.028	25.760.476	1.144.662	389.945	2.430.945
Минус: күтілетін кредиттік шығындарға резерв	(1.713.496)	(107.209)	(65.857)	(62.507)	(1.477.923)
Жалпы сома	28.012.532	25.653.267	1.078.805	327.438	953.022
31 желтоқсан 2021 жыл					
Күтілетін кредиттік шығындар пайызы		0.22%	2.91%	8.15%	73.08%
Дефолт кезіндегі есептік жалпы баланстық құны	26.903.583	23.341.305	2.078.016	106.833	1.377.429
Минус: күтілетін кредиттік шығындарға резерв	(1.126.161)	(50.290)	(60.558)	(8.705)	(1.006.608)
Жалпы сома	25.777.422	23.291.015	2.017.458	98.128	370.821

6. ӨЗГЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

Мың теңгемен	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
ҚР Ұлттық Банкінің ноталары	-	5.113.235
Банк депозиттеріне есептелген сыйақылар	-	38.291
Минус: күтілетін кредиттік шығындарға резерв	-	(19)
Итого	-	5.151.507

ҚР Ұлттық Банкінің ноталары

Ақша қаражатын басқарудың негізгі қағидаттарын - кірістілікті, қауіпсіздікті және өтімділікті сақтау мақсатында Компания Компанияның уақытша бос ақша қаражатын Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталарына инвестициялады.

2021 жылғы 28 қыркүйекте Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 4.993.760 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. Айналыс мерзімі 2022 жылғы 25 наурызға дейін.

2022 жылғы 12 мамырда Компания ҚР Ұлттық банкінің аукционында 6.786.633 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы тамызға дейін.

2022 жылғы 12 тамызда Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 6.999.994 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкі ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы қыркүйекке дейін.

2022 жылғы қыркүйекте Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 2.000.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкі ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы қазанға дейін.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

6. ӨЗГЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР (жалғасы)

ҚР Ұлттық Банкінің ноталары(жалғасы)

2022 жылғы 16 қыркүйекте Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 3.700.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкінің ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы 12 қазанға дейін.

2022 жылғы қазанда Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 1.600.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы қарашаға дейін.

2022 жылғы 21 қазанда Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 2.300.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкі ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы 16 қарашаға дейін.

2022 жылғы 18 қарашада Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Аукционында 4.000.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкі ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы 14 желтоқсанға дейін.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталарына инвестициялау нәтижесінде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жыл ішіндегі қаржылық кірістердің жалпы сомасы 529.947 мың теңгені құрады (2021 жыл: 1.275.358 мың теңге).

7. АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

<i>мың теңгемен</i>	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі теңгедегі ағымдағы шоттар	11.215.247	35.382.953
Орналастыру мерзімі үш айға дейінгі теңгедегі қысқа мерзімді депозиттер	47.109.205	3.493.086
Банк депозиттеріне есептелген сыйақылар	280.139	-
Минус: күтілетін кредиттік шығындарға резерв	(39.692)	(28.240)
	58.564.899	38.847.799

2022 жылдың ішінде Компанияның ағымдағы шоттарына жылдық 8-ден 11,5%-ге дейінгі мөлшерде сыйақылар есептелді, 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған кезеңде Компания 615.649 мың теңге мөлшерінде пайыздық кіріс есептеді (2021 жыл: 271.532 теңге). 2022 жыл ішінде уақытша бос ақша қаражаты 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезең үшін қысқа мерзімді депозиттік шоттарда жылдық 8,5% -дан 15,3% -ға дейін сыйақы ставкасымен үш айға дейінгі мерзімге орналастырылды. Компания қысқа мерзімді депозиттердегі уақытша бос ақша қаражаты бойынша 4.151.908 мың теңге (2021 жыл: 647.385 мың теңге) төледі.

Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтің қозғалысы былайша берілген:

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға	28.240	6.027
Резервті есептеу	95.821	23.020
Қалпына келтіру	(84.369)	(807)
31 желтоқсанға	39.692	28.240

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

8. КАПИТАЛ

Жарғылық капитал

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жарғылық капиталы 100.000 мың теңгені (2021 жыл: 100.000 мың теңге) құрады.

Дивидендтер

2022 жылғы желтоқсанда Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі «Акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер және ұйымдарға қатысудың мемлекеттік үлестеріне кірістер туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 27 наурыздағы № 142 қаулысының 3-4-тармағына сәйкес 2021 жылдың қорытындысы бойынша 10,6% таза пайданы республикалық бюджет кірісіне бөлуді бекітті. 2022 жыл ішінде жарияланған және төленген дивидендтердің жиынтық сомасы 1.850.148 мың теңгені құрады.

9. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

<i>мың теңгемен</i>	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
ЖЭК объектілері өндірген сатып алынған электр энергиясы үшін кредиторлық берешек	24.319.395	20.172.356
Электр қуатының өзiрлігін қолдау жөніндегі қызметтер және өзге де қызметтер үшін кредиторлық берешек	15.115.999	11.429.697
Өзге кредиторлық берешек	25.494	–
Жалпы сома	39.460.888	31.602.053

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешегі пайызсыз болып табылады және әдетте қысқа мерзімді кезең ішінде шарттың талаптарына сәйкес өтеледі.

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешегі теңгемен көрсетілген.

10. ВЫРУЧКА ПО ДОГОВОРАМ С ПОКУПАТЕЛЯМИ

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Жаңартылатын энергия көздері бойынша сатып алынатын электр энергиясын өткізуден түсетін кіріс	150.149.397	137.249.952
Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметті өткізуден түсетін кіріс	83.921.599	78.612.660
Маневрлік генерация режимі (PM) бар электр станцияларын салу бойынша жобалау алдындағы техникалық құжаттаманы сатудан түскен табыс	279.908	–
Құжаттамамен ЖЭК аукционын өткізу үшін СЭС пилоттық жобасы бойынша жобалау алдындағы техникалық құжаттаманы іске асырудан түсетін кіріс	46.200	50.772
Жалпы сома	234.397.104	215.913.384

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Компанияның бір ірі сатып алушысынан («Б.Нұржанов атындағы Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС) сатылған электр энергиясы үшін түсім 36.500.891 мың теңгені (2021 жыл: 31.555.138 мың теңге) құрады, бұл Компанияның жалпы табысының 15,6% -ын (2021 жыл: 14,6%)

2022 және 2021 жылдар ішінде Компания Қазақстан Республикасының аумағында барлық тауарлар мен қызметтерді сатты.

Табысты тану мерзімі келесідей:

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Түсімді тану мерзімдері		
Белгілі бір уақытта	150.475.505	137.300.724
Уақыт кезеңі ішінде	83.921.599	78.612.660
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімнің жиыны	234.397.104	215.913.384

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

11. КӨРСЕТІЛГЕН ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Жаңартылатын энергия көздері бойынша сатып алынатын электр энергиясының өзіндік құны және жоба алдындағы техникалық құжаттама	141.824.169	121.467.694
Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қолдау бойынша шығыстар және жоба алдындағы техникалық құжаттама	80.458.040	74.129.866
Электр энергиясын өндіру мен тұтынуды теңгерімдеуді ұйымдастыру бойынша шығыстар	451.267	341.738
Электр қуатының орталықтандырылған сауда-саттығын ұйымдастыру және өткізу жөніндегі шығыстар	2.000	1.140
Жалпы сома	222.735.476	195.940.438

12. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Еңбекке ақы төлеу бойынша шығыстар және еңбекке ақы төлеуге байланысты басқа да аударымдар	306.126	215.644
Пайдаланылмаған демалыстар мен сыйақылар бойынша резервтерді есептеу	107.952	58.099
Жалға алу шығыстары	84.605	61.239
Тозу және амортизация	13.351	12.812
Байланыс қызметтері	12.938	10.967
Ұйымдастыру техникасына қызмет көрсетуге арналған шығындар	8.014	4.879
Консультациялық қызметтер көрсету	7.544	6.060
Іссапар шығыстары	2.981	4.663
Сақтандыру бойынша шығыстар	1.195	947
Материалдар	935	2.220
Сатып алуды ұйымдастыру бойынша шығындар	910	1.627
Банк қызметтері	812	1.143
Оқыту бойынша шығыстар	473	1.183
Көлік құралдарына қызмет көрсету шығыстары	123	1.050
Өзгелері	30.368	24.667
Жалпы сома	578.327	407.200

13. КОРПОРАТИВТІК ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы		
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	3.241.263	4.106.285
Өткен жылдардағы корпоративтік табыс салығын түзету	-	3.818
Кейінге қалдырылған салық		
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	(124.098)	(75.081)
Пайда мен залалда көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар жиынтығы	3.117.165	4.035.022

Қазақстан Республикасында 2022 және 2021 жылдары корпоративтік табыс салығының ставкасы 20% -ды құрады.

Төменде корпоративтік табыс салығының 20% ставкасын және жиынтық табыс туралы есепте ескерілген корпоративтік табыс салығының нақты сомасын салыстыру келтірілген:

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығысты есепке алғанға дейінгі пайда	16.001.425	21.422.450
20% ресми мөлшерлемесі бойынша есептелген салық	3.200.285	4.284.490
Бағалы қағаздардан түскен қаржылық кірістер бойынша салық	(105.989)	(255.072)
Шегерілмейтін шығыстар	22.869	5.604
Кірістер мен шығындарда көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	3.117.165	4.035.022

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

13. КОРПОРАТИВТІК ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)

Бұдан әрі 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелердің туындауына әкеп соғатын негізгі уақытша айырмаларға салықтық әсері көрсетілген:

<i>Мың теңгемен</i>	Қаржылық жағдай туралы есеп		Жиынтық кіріс туралы есеп	
	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Есептелген міндеттемелер	14.912	11.142	3.770	(4.831)
Кейінге қалдырылған кіріс	1.569	2.158	(589)	(589)
Сауда дебиторлық берешегі	345.762	225.977	119.785	81.312
Салықтар	1.247	486	761	(63)
Негізгі құралдар	(4.659)	(5.030)	371	(748)
Кейінге қалдырылған таза салық активтері	358.831	234.733	-	-
Кейінге қалдырылған салық бойынша жеңілдік	-	-	124.098	75.081

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін/активтерін салыстыру, нетто:

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға бастапқы сальдо	234.733	159.652
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша жеңілдік	124.098	75.081
31 желтоқсанға арналған соңғы сальдо	358.831	234.733

Компания ағымдағы салық активтері мен ағымдағы салық міндеттемелерін есепке алуға заңды түрде бекітілген құқығы болған жағдайларда ғана салық активтері мен салық міндеттемелерін есепке алуды жүргізеді, ал кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері сол бір салық органы өндіріп алатын корпоративтік табыс салығына жатады.

14. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

2022 жылы негізгі басқару персоналын 2 қызметкер (2021 жылы: 2 адам) ұсынды. 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдары әкімшілік шығыстарға жиынтық кіріс туралы қоса берілген есепте енгізілген негізгі басқарушы персоналдың сыйақысы тиісінше 42.771 мың теңгені және 41.551 мың теңгені құрады. Негізгі басқарушы персоналдың сыйақысы ішкі нормативтік актілерге сәйкес шарттық жалақыдан, операциялық қызмет нәтижелері бойынша сыйлықақылардан және материалдық көмектен тұрады.

15. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ

Компанияның негізгі қаржылық міндеттемелеріне саудалық кредиторлық берешек кіреді. Осы қаржылық міндеттемелердің негізгі мақсаты Компанияның операцияларын қаржыландыру болып табылады. Компанияда сауда дебиторлық берешек, қысқа мерзімді депозиттер және Ұлттық Банктің ноталары, оның операциялық және инвестициялық қызметі барысында тікелей туындайтын ақша қаражаты бар.

Компания несиелік тәуекелге және өтімділік тәуекеліне ұшырайды.

Кредиттік тәуекел

Несиелік тәуекел-бұл компанияның қаржылық шығынға ұшырау қаупі, өйткені контрагенттер қаржы құралы немесе клиенттік келісім бойынша міндеттемелерін орындамайды. Компания өзінің операциялық қызметімен, ең алдымен сауда дебиторлық берешегіне және қаржы қызметіне, қысқа мерзімді депозиттерге, ноталарға, ақша қаражаттарына және олардың баламаларына қатысты кредиттік тәуекелге ұшырауы мүмкін (5, 6, 7 Ескертпелер). Компанияның әсер етуі және оның контрагенттерінің несиелік қабілеттілігі үнемі бақыланады. Кредиттік тәуекелге ең жоғары ұшырағыштық әрбір қаржы активінің баланстық құнымен шектеледі.

Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервтерді шегергендегі компанияның қаржылық есептілігінде танылған қаржы активтерінің баланстық құны компанияның кредиттік тәуекелінің ең жоғары шамасын көрсетеді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

15. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Компанияда несиелік тәуекелдерді басқаруға қатысты бекітілген саясаттар, процедуралар мен бақылаулар жоқ, бірақ клиенттердің дебиторлық берешегінің өтелмеген балансын компания басшылығы үнемі қадағалап отырады.

Құнсыздануға талдауды компания басшылығы әрбір есепті күнге мерзімі өткен күндер саны негізінде жеке негізде жүргізеді. Есептеулер өткен уақыттағы нақты шығындар туралы ақпаратқа негізделген. Есепті күнге кредиттік тәуекелге ең жоғары ұшырағыштық қаржы активтерінің әрбір сыныбының баланстық құнымен ұсынылған (5, 6, 7 Ескертпелер). Компанияның оған кепілге берілген мүлкі жоқ.

Ақша қаражаты бойынша кредиттік тәуекел шектеулі, өйткені Компанияның контрагенті халықаралық рейтингтік агенттіктер берген жоғары кредиттік рейтингтері бар банктер болып табылады.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі Компанияның өзінің қаржылық міндеттемелерін орындау үшін қаражат тарту кезінде қиындықтарға тап болу мүмкіндігімен байланысты. Өтімділік тәуекелі қаржы активін оның әділ құнына жақындаған құн бойынша жедел сатудың мүмкін еместігі нәтижесінде туындауы мүмкін.

Өтімділікке қойылатын талаптар тұрақты түрде бақыланады және басшылық олардың туындауына қарай міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті көлемде қаражаттың болуын қадағалайды.

Келесі кестелерде шарттық дисконтталмаған ақша ағындарының негізінде Компанияның қаржылық міндеттемелері бойынша келісімшарттық мерзімдері көрсетіледі.

<i>Мың теңгемен</i>	Талап өткенге дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Жиыны
2022 жылғы 31 желтоқсанға арналған Сауда кредиторлық берешек	-	39.460.888	-	-	-	39.460.888
	-	39.460.888	-	-	-	39.460.888
2021 жылғы 31 желтоқсанға арналған Сауда кредиторлық берешек	-	31.602.053	-	-	-	31.602.053
	-	31.602.053	-	-	-	31.602.053

Капиталды басқару

Компанияның капиталын басқарудың басты мақсаты Компанияның қызметтің үздіксіздігі қағидатын ұстануды жалғастыра алатындығын қамтамасыз ету болып табылады.

Компания экономикалық жағдайлардағы өзгерістерді ескере отырып, өз капиталын басқарады.

«Жанартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 30.11.2021 жылғы № 858 қаулысына сәйкес және тиісті қабылдау-тапсыру актісіне сәйкес (2022 жылғы 22 ақпандағы), Қоғамның жарғылық капиталындағы 100% мемлекеттік қатысу құқығын иелену және пайдалануды Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі жүзеге асырады.

Қаржы құралдарының әділ құны

2022 жылғы 31 желтоқсанда қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімді сипатына байланысты олардың әділ құнына шамамен тең.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында Компанияның 1 немесе 3 деңгейдегі қаржы құралдары ретінде жіктелген қаржы құралдары болмаған.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдары қаржы құралдарының әділ құнының 1, 2 және 3-деңгейлері арасында өту болған жоқ.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

15. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы және нормативтік-құқықтық актілер тұрақты өзгерістердің және әртүрлі түсіндірулердің нысанасы болып табылады. Түсімге, шығыстарға және қаржылық есептіліктің басқа баптарына ХҚЕС тәсілі бойынша пікірлерді қоса алғанда, жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлерде алшақтық жағдайлары жиі кездеседі. Қазіргі уақытта Қазақстанда қолданылып жүрген заңдар негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін қолданылатын айыппұлдар мен өсімпұлдар жүйесі өте қатал. Айыппұл санкцияларына, әдетте, қосымша есептелген салықтар сомасының 50-80% мөлшеріндегі айыппұлдар және Қазақстан Республикасының ұлттық банктері белгілеген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі бойынша есептелген 2,5-ке көбейтілген өсімпұл кіреді. Нәтижесінде айыппұл санкциялары мен өсімпұл сомасы қосымша есептеуге жататын салық сомасынан бірнеше есе артық болуы мүмкін. Қаржы кезеңдері тексеру жүргізілетін жылдың алдындағы күнтізбелік бес жыл ішінде салық органдарының тексеруі үшін ашық болып қалады. Белгілі бір жағдайларда салықтық тексерулер ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін. Жоғарыда айтылғандарға байланысты салықтардың, айыппұл санкцияларының және өсімпұлдардың түпкілікті сомасы, егер олар бар болса, қазіргі уақытта шығыстарға жатқызылған және 2022 жылғы 31 желтоқсанға есептелген сомадан асып түсуі мүмкін.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания басшылығы қолданыстағы заңнаманы түсіндіру дұрыс деп санайды және осы қаржылық есептілікте көзделген немесе ашылған жағдайларды қоспағанда, Компанияның салық жағдайы тұрақты болуы ықтимал.

16. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Шарттық міндеттемелер

2022 жылғы 31 желтоқсанда компанияның жаңартылатын энергия көздерін (күн, жел және су энергиясы) пайдаланатын электр энергиясын өндірушілермен және тасқын электр энергиясын өндіруді және желіге жіберуді жүзеге асыратын электр энергиясын өндірушілермен қалдықтарды энергетикалық кәдеге жаратуды пайдаланатын электр энергиясын өндірушілермен жасалған шарттары бар Шарттардың қолданылу мерзімі 15-20 жылға дейін.

Электр қуаты нарығында 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания сондай-ақ электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметтерді тұтынушылармен жасалған шарттарға ие.

Қызметті реттеу

Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету (Электр қуатының әзірлігін ұстап тұру бойынша қызметтерді орталықтандырылған сатып алу және электр қуатының электр қуаты нарығында жүктемені көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету бойынша қызметтерді орталықтандырылған көрсету)..

«Электр энергетикасы туралы» 2004 жылғы 9 шілдедегі № 588-ІІ Қазақстан Республикасы Заңының 2-тармағының 8) тармақшасына, 10-3-бабына сәйкес (бұдан әрі - Электр энергетикасы туралы заң), «ЖЭК жөніндегі ҚЕАО» ЖШС электр қуаты нарығындағы қызмет шеңберінде оң қаржылық нәтиженің қорытындылары бойынша пайда болған қаражатты алдағы күнтізбелік жылға электр қуатының жүктемені көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметке бағаны төмендетуге бағаны есептеу жүзеге асырылатын жылдың алдындағы жылы жібереді.

Сонымен қатар, Электр энергетикасы туралы заңның 15-3-бабының 8-тармағына сәйкес Компания алдағы күнтізбелік жылға электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі қызметке (бұдан әрі - әзірлікті қамтамасыз ету бойынша қызмет) бағаны есептеу кезінде бағаны есептеу жүзеге асырылатын жылдың алдындағы жылға электр қуаты нарығындағы бірыңғай сатып алушының қызметі бойынша оң қаржылық нәтижені ескереді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

16. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Қызметті реттеу (жалғасы)

Бұл ретте қаржылық нәтиже мынадай факторларды шегере отырып, электр қуатының әзірлігін ұстап тұру және электр қуатының әзірлігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтерді көрсету жөніндегі қызметтерді сатып алу бойынша «ЖЭК жөніндегі ҚЕАО ЖШС» қызметінің жалпы нәтижесін негізге ала отырып қалыптастырылады:

- ЖЭК жөніндегі ҚЕАО ЖШС» нақты келтірілген операциялық шығындарды, бірақ тиісті жылға бағаны бекіту кезінде ескерілген шығындардан жоғары емес шығындарды;
- уәкілетті органның тапсырысы бойынша алдын ала техникалық-экономикалық негіздемені әзірлеуге жұмсалған жабылмаған шығындарды;
- есеп айырысу корпоративтік табыс салығын.

2022 жылға арналған әзірлікті қамтамасыз ету жөніндегі қызмет тарифін есептеу кезінде Компания Электр энергетикасы туралы заңның 2020 жылы алынған 6.610.266 мың теңгеге тең оң қаржылық нәтижеге түзету жөніндегі талаптарын қолданды.

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде «Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету» қызметінің түрі бойынша қаржылық нәтиже 2.853.521 мың теңгені (2021 жылы 3.228.829 мың теңге) құрады.

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	84.201.507	78.612.660
Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	(80.460.040)	(74.131.006)
Жалпы нәтиже	3.741.467	4.481.654
Өзге операциялық шығындар (жалпы және әкімшілік шығыстар)	(326.973)	(293.211)
Алдын ала техникалық-экономикалық негіздемені әзірлеуге жұмсалған өтелмеген шығындар	152.407	(152.407)
Салық салуға дейінгі пайда	3.566.901	4.036.036
Есептік корпоративтік табыс салығы (пайдадан салық салуға дейін 20%)	(713.380)	(807.207)
Оң қаржылық нәтиже	2.853.521	3.228.829

Компанияны бөлек есепке алу әдістемесіне сәйкес «Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету» қызметінің түрі бойынша 2022 жылы іс жүзінде негізделген операциялық шығындардың (күмәнді борыштар бойынша шығыстарды ескере отырып) сомасы 977.313 мың теңгені және 2021 жылы 365.295 мың теңгені құрады.

2022 жылдың қорытындысы бойынша 2.853.521 мың теңге сомасындағы оң қаржылық нәтиже 2024 жылға арналған әзірлікті қамтамасыз ету жөніндегі қызметтің бағасын есептеу кезінде ескерілуі тиіс. бұл ретте 6.610.266 мың теңге мөлшеріндегі сома ескерілуі тиіс, 2022 жылға арналған әзірлікті қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметтің бағасын есептеуде ескерілген 2020 жылғы оң қаржылық нәтижені қайтару сомасын жабу.

Тұтынушыға электр энергиясын сату (Жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндірген және Қазақстан Республикасының бірыңғай электр энергетикалық жүйесінің электр желілеріне жеткізілген электр энергиясын орталықтандырылған сатып алу және сату).

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндірген және Қазақстан Республикасының бірыңғай электр энергетикасы жүйесінің электр желілеріне жеткізілген электр энергиясын орталықтандырылған сатып алуды және сатуды жүзеге асыру қызмет түрі бойынша қаржылық нәтижесі 6.363.858 мың теңгені (2021 жыл: 12.308.452 мың теңге), оның ішінде резервтік қорды қалыптастыруға арналған шығындар 488.684 мың теңге (2021 жыл: 879.916 мың теңге).

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

16. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Қызметті реттеу (жалғасы)

Тұтынушыға электр энергиясын сату (Жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндірген және Қазақстан Республикасының бірыңғай электр энергетикалық жүйесінің электр желілеріне жеткізілген электр энергиясын орталықтандырылған сатып алу және сату) (жалғасы).

<i>мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	150.355.917*	137.300.724
Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	(142.275.436)	(121.809.432)
Жалпы нәтиже	8.080.481	15.491.292
Өзге операциялық шығындар (жалпы және әкімшілік шығыстар)	(125.659)	(105.727)
Салық салуға дейінгі пайда	7.954.822	15.385.565
Есептік корпоративтік табыс салығы (пайдадан салық салуға дейін 20%)	(1.590.964)	(3.077.113)
Нәтиже	6.363.858	12.308.452
<i>оның ішінде:</i>		
Резервтік қорды қалыптастыруға арналған шығындар	(488.684)	(879.916)
Оң қаржылық нәтиже	5.875.174	11.428.536

* Оның ішінде банк кепілдігі бойынша төленген талап нәтижесінде алынған табыс қосылды.

Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2017 жылғы 21 желтоқсандағы № 466 бұйрығымен бекітілген Аукционға қатысушыларға қойылатын біліктілік талаптарын, өтінімнің мазмұнын және оны беру тәртібін, аукционға қатысуға арналған өтінімді қаржылық қамтамасыз ету түрлерін және оларды енгізу мен қайтару шарттарын, қорытынды шығару және жеңімпаздарды анықтау тәртібін қамтитын аукциондық сауда-саттықты ұйымдастыру мен өткізу қағидаларының 36-тармағына сәйкес Банктік кепілдік немесе резервтік аккредитив бойынша төленген талап нәтижесінде алынған ақша қаржы-есеп айырысу орталығының резервтік қорының арнайы шотына аударылады.

Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің міндетін атқарушының 2016 жылғы 29 шілдедегі № 361 бұйрығымен бекітілген Резервтік қорды қалыптастыру және пайдалану қағидаларының 5-тармағына сәйкес резервтік қордың шамасы ЖЭК пайдалану объектілерінен электр энергиясын сатып алуға қаржы-есеп айырысу орталығының жылдық шығындарының үш пайызын құрайды.

«Қызметті реттеу» бөлімінде ұсынылған ақпаратты ашу Компанияның ішкі регламенттері негізінде дайындалған және ХҚЕС (IFRS) 8 «Операциялық сегменттер» сәйкес талап етілетін ашу болып табылмайды. Компанияның жалпы және әкімшілік шығыстарын қызмет түрлері арасында бөлу ішкі әдістемелік бөлек есепке алу негізінде жүзеге асырылады.

Тариф белгілеу

Жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндіретін электр энергиясын өткізу тарифі.

Шартты тұтынушыларға жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндіретін электр энергиясын өткізу тарифі Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2015 жылғы 20 ақпандағы № 118 бұйрығымен бекітілген «Жаңартылатын энергия көздерін қолдауға арналған тарифті айқындау қағидаларына» және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2017 жылғы 1 ақпандағы №36 бұйрығымен бекітілген «Қоғамдық маңызы бар нарықтарда баға белгілеу қағидаларына» сәйкес есептеледі.

Электр энергиясын тұтыну аймақтары бойынша 2022 жылға арналған ЖЭК объектілері өндіретін электр энергиясын өткізуге орташа алынған тарифтер мыналарды құрады:

Аймақ 1 - - 33,0154 теңге/кВтс;

Аймақ 2- 31,6955 теңге/кВтс.

Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 7 желтоқсандағы Жарлығымен 2021 жылғы 1 шілдеден бастап ЖЭК қолдауға «өтпелі» үстемеақы тетігін енгізуді көздейтін «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жаңартылатын энергия көздерін және электр энергетикасын пайдалануды қолдау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына қол қойылды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

16. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Тариф белгілеу (жалғасы)

Осы тетік шеңберінде ЖЭК-ті қолдауға арналған шығындар электр энергиясына олардың шекті тарифінен тыс үстемеақы түрінде шартты тұтынушыларға бөлінеді.

Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі ЖЭК пайдалануды қолдауға тарифті айқындау тәртібін және ЖЭК пайдалануды қолдауға үстемеақы белгілеуді регламенттейтін Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2015 жылғы 20 ақпандағы № 118 бұйрығымен бекітілген ЖЭК қолдауға тарифті айқындау қағидаларын қоса алғанда, заңға тәуелді нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізді. ЖЭК «үздіксіз» үстемеақы тетігін енгізгенге дейін уәкілетті орган - Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі (ЖЭК-ті жаңа енгізу бойынша) және ЖЭК-ті пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдар ұсынатын ЖЭК-тің болжамды көлемдеріне сәйкес есептелген және белгіленген ЖЭК-ті қолдауға арналған тарифті есептеудің жаңа тәсілі қағидаатты ерекшелікке айналады. ЖЭК-ті қолдауға арналған тарифті есептеудің жаңа тәсілі есептік айда ЖЭК-ті өндірудің өтпелі үстемесі мен нақты көлеміне негізделген.

2022 жылғы қаңтар-желтоқсан кезеңінде электр энергиясын тұтыну аймақтары бойынша ЖЭК объектілері өндіретін электр энергиясын сатудың нақты тарифтері:

Аймақ 1 - 20,1308 - 66,8869 теңге/кВтс;

Аймақ 2 - 24,2988 - 36,7426 теңге/кВтс;

«ГРЭС Топар» ЖШС - 14,5310 - 90,0531 теңге/кВтс

Компания басшылығы 2022 жыл ішінде ЖЭК объектілері өндіретін электр энергиясын сату тарифтерін есептеу және қолдану, сондай-ақ ЖЭК электр энергиясын сатып алатын тіркелген тарифтер мен аукциондық бағаларды есептеу және қолдану тиісті түрде және қолданылатын нормалар мен заңнамалық актілерге сәйкес жүзеге асырылды деп санайды.

2023 жылғы қаңтар-желтоқсанда электр энергиясын тұтыну аймақтары бойынша ЖЭК объектілері өндіретін электр энергиясын сатудың жоспарлы тарифтері:

Аймақ 2 - 17,2632 - 47,2123 теңге/кВтс;

Аймақ 2 - 25,4820 - 34,5010 теңге/кВтс;

«ГРЭС Топар» ЖШС - 11,533 - 106,1147 теңге/кВтс.

Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету бойынша қызметтер көрсетуге арналған тариф

Электр қуатының жүктемені көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметтің тарифі Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2015 жылғы 3 желтоқсандағы № 685 бұйрығымен бекітілген «Бірыңғай сатып алушының электр қуатының жүктемені көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметтің бағасын есептеу және интернет-ресурста орналастыру қағидаларына» сәйкес есептеледі.

«ЖЭК бойынша ҚЕАО» ЖШС жыл сайын 1 желтоқсанға дейін өзінің интернет-ресурсында растайтын есептермен бірге электр қуатының алдағы күнтізбелік жылға жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі қызметтің бағасын орналастырады. Электр қуатының 2022 жылға жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі қызметтің бағасы 711.432 теңге/МВт * айға (ҚҚС-сыз) (2021 жыл: 692.376 теңге/МВт * айға (ҚҚС-сыз)).

Компания басшылығы 2022 жыл ішінде электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет тарифтерін есептеу және қолдану Қазақстан Республикасының заңнамасына енгізілген түзетулерді ескере отырып, қолданылатын нормалар мен заңнамалық актілерге сәйкес тиісті түрде жүзеге асырылды деп санайды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

---

17. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

2023 жылғы наурызда Компания генерацияның маневрлік режимі бар жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салу кезінде электр қуатын ұстап тұру жөніндегі қызметтерді сатып алу туралы шарттар жасасты. Электр қуатын ұстап тұру жөніндегі қызметтердің техникалық шарттары мен сипаттамалары генерацияның маневрлік режимі бар генерациялайтын қондырғылар пайдалануға берілгеннен кейін 15 жыл ішінде электр энергиясының көлемін белгіленген бағалар бойынша сатып алуды білдіреді.